

IHMISEN ELOONJÄÄMISOPPI – ELÄMÄN VESI

**SYKSYN 2017 HERÄTELUENTOSARJA VESIEN MERKITYKSESTÄ
JA SUOJELUSTA MAAILMASSA 26.9.-29.11.2017**

Ekosäätiö perustettiin vuonna 1991 jatkamaan ja edelleen kehittämän pääjohtaja Pekka Kuusen jälkeensä jättämää yhteiskuntapolitiikan ja ekologisen ajattelun perintöä. Pekka Kuusen syntymästä tuli 100 vuotta 9. heinäkuuta 2017.

Ekosäätiö kutsuu vuotuisessa luentosarjassaan eri intressipiirien edustajia etsimään ja kehittämään yhteisiä linjoja vastakkaisiin suuntiin vaikuttavien jännitteiden kentissä. Heräteluennot toteutetaan yhdessä Kriittisen Korkeakoulun, Opintokeskus Siviksen ja Suomen Ympäristöopisto Syklin kanssa. Luentoilloissa kulloistakin teemaa käsitellään laajasti globaalista ja ratkaisukeskeisesti paikallisesta näkökulmasta. Samalla pohditaan mitä Pekka Kuusi sanoisi aiheesta tänään.

Vesi-teeman luennot pidetään Helsingin yliopiston päärakennuksessa muutama poikkeusta lukuunottamatta. Puheenjohtajina toimivat Ekosäätiön hallituksen, hallintoneuvoston ja Ekosenaatin jäsenet sekä yhteistyökumppanit.

26.9.2017
16:15-18

Tämä ihmisen maailma – juhlaseminaari 100 vuotta Pekka Kuusen syntymästä

Puheenjohtajana Osmo Kuusi

Puhujina: Erkki Tuomioja VTT, Juho Saari prof., Marja Järvelä prof. emerita, Mauri Åhlberg prof. emeritus, Tarja Halonen presidentti

Paikka: Helsingin yliopisto, Porthania PI

4.10.2017
17.00-18.30

Vesi ja ilmastonmuutos – planetaariset rajat

Puheenjohtaja: Paul Silfverberg DI, Planpoint

Puhujina: Olli Varis TkT prof., Mikaela Kruskopf PhD

Paikka: Helsingin yliopiston päärakennus, Fabianinkatu 33, sali 8 (3. krs)

"Vesi- ja ilmastonmuutos - Planetaariset rajat" luentotapahtumassa pohditaan, riittääkö vesi maailman kasvavalle väestölle ja miten ilmastonmuutos vaikuttaa vesivaroihin ja niiden käytettävyyteen. Teemaan liittyen pohditaan myös esimerkkejä siitä, miten Suomen kehitysyhteistyöllä voidaan ehkäistä ilmastonmuutoksen negatiivisia vaikutuksia.

11.10.17
17.00-18.30

Vesi ja luonto: Vesiluonnon monimuotoisuuden uhat ja ratkaisuja Puheenjohtaja: Mikko Pyhälä suurlähettiläs emeritus, Ekosäätiö

Puhujina: Mira Käkönen, tutkija, Panu Oulasvirta, hydrobiologi

Paikka: Helsingin yliopiston päärakennus, Fabianinkatu 33, sali 8 (3. krs)

Kansainvälisille joille yhteishallinto. Suurpatojen seuraukset ihmisille ja ympäristölle. Uhanalainen jokihelmisimpukkamme tarjoaa ekosysteemipalveluja puhdistamalla jokivettä ja luomalla elinympäristön muille lajeille. Ongelmina voimallaitospadot sekä jokien liettyminen.

18.10.2017
17.00-18.30

Vesi ja kulutus: Globaalista vesijalanjäljestä kädenjälkeen

Puheenjohtaja: Alekski Neuvonen, perustaja, Demos Helsinki

Puhujina: Suvi Sojamo FT, Joseph Guillaumea Dr.

Paikka: Helsingin yliopiston päärakennus, Fabianinkatu 33, sali 8 (3. krs)

Arkisen kulutuksen vesiriippuvuus ja mahdollisuudet vaikuttaa siihen. Vesi-jalanjälki ja -kädenjälki ymmärrettäväksi.

25.10.2017
17.00-18.30

Vesi ja terveys: Vesi hengen viejänä ja elämän turvana

Puheenjohtaja: Harri Vertio LKT, Ekosäätiö

Puhujina: Heikki S. Vuorinen LKT lääketieteen historian dosentti HY, Ilkka Miettinen johtava tutkija, THL

Paikka: Helsingin yliopiston vanha puoli, auditorio XIV, käynti senaatintorin puolelta.

Onko kaupungistuminen mahdollista ilman puhdasta vettä? Yli kaksi tuhatta vuotta sitten antiikin kreikkalaiset lääkärit kirjassivat, että hyvä juomavesi on juoksevaa, kylmää, kirkasta ja mautonta tai hyvälle maistuvaa. He totesivat myös, että on vältettävä seisovaa, haisevaa, pahan makuista, lämmintä ja kaivosalueilta peräisin olevaa vettä. Näiden näkemysten huomioon ottaminen vesihuollossa mahdollisti kaupungistumisen sekä silloin että nykyisin.

Kuinka maailman paras talousvesi voi aiheuttaa epidemioita? Valtaosa Suomen vesilaitosten tuottamasta talousvedestä on hyvälaatuista ja turvallista. Silti Suomessa esiintyy joka vuosi talousveden saastumistapauksia, joista osa on johtanut vesivälitteiseen epidemiaan. Vesiepidemiat johtuvat pääasiassa ulosteperäisistä norovirusista ja kamylobakteereista, jotka voivat päätyä pohjavesiin pintavalumien kautta.

1.11.2017
17.00-18.30

Vesi ja kestävä yhteiskunta – Vesihuolto, kehityksen korvaamaton palvelu

Puheenjohtaja: Jukka Noponen DI, vpj., Ekosäätiö

Puhujina: Tapio Katko TKT, dosentti UNESCO Chair, Paul Silfverberg DI

Paikka: Helsingin yliopiston päärakennus, Fabianinkatu 33, sali 8 (3. krs)

Vesihuolto hyvinvoinnin perusinfrastruktuurina. Miten turvaamme vesihuollon tulevaisuudessa. Asukkaan ja yhdyskunnan vesiturvallisuus.

8.11.2017
17.00-18.30

Vesi ja konfliktit: Vesi kriisien synnyttäjänä ja rauhan ratkaisuna Puheenjohtaja: Kaisa Karttunen MMT, Ajatuspaja e2

Puhujina: Olli Ruohomäki FT, Hannu Mölsä FT

Paikka: Helsingin yliopiston päärakennus, Fabianinkatu 33, sali 8 (3. krs)

Järvet, joet ja meret yhdistävät ja erottavat maita ja kansoja. Riittääkö yhteisistä vesivaroista ja vesien kalavaroista jaettavaa eri osapuolille tulevaisuudessa ja miten niiden jakamisesta voidaan päästä sovintoon? Missä ovat maailman pahimmat kipupisteet ja miten voidaan ennaltaehkäistä mahdollisten vesikonfliktien syntyä?

15.11.2017
17.00-18.30

Vesi ja kulttuuri: Veden monet tarinat

Puheenjohtaja: Kari Karanko suurlähettiläs emeritus, Ekosäätiö

Puhujina: Rosa Liksom, nn (tbc)

Paikka: Helsingin yliopiston päärakennus, Fabianinkatu 33, sali 8 (3. krs)

Kulttuurin rooli eloonjäämisopissa. Vesi kulttuurien synnyttäjänä ja ylläpitäjänä. Vesi taiteena ja kulttuurina.

22.11.2017
17.00-18.30

Vesi ja minä: Maailmanluokan haasteita ja ihmisen kokoisia ratkaisuja

Puheenjohtaja: Heli-Maija Nevala FM, kouluttaja, Suomen ympäristöopisto SYKLI

Puhujina: Anh Thu Tran Minh, DI, Juha Salonen, puroyliaktiivi, Panu Pihkala tutkijatohtori, Pia Stjernvall, sotilaallisen ja siviilikriisinhallinnan johtava asiantuntija, Riikka Pesonen, Luonto-Liiton Itämeriryhmän puheenjohtaja (paneelikeskustelu)

Paikka: "Sitran torni" 14 krs, Itämerentori 2, Helsinki, Ruoholahti

Mitä minä voin tehdä? Onko yksittäisen ihmisen teoilla merkitystä? Mikä saa ihmisen toimimaan tai lamaantumaan ympäristöongelmien edessä? Esimerkkejä ihmisistä toimimassa ja tutkimusta kestävyyskysymysten kohtaamisesta. Yleisö on tervetullut osallistumaan keskusteluun.

29.11.2017
16-18

Ihmisen eloonjäämisoppi: Mitä Pekka Kuusi sanoisi tänään

Puheenjohtaja: Sauli Rouhinen YTT, Ekosäätiö

Puhujina: Juho Saari prof., Tapio Bergholm VTT, YTT, J.P. Roos prof. emeritus, Yrjö Haila prof. emeritus, Tero Toivanen VTM, Risto Heiskala prof., Mikko Saikku prof. (paneelikeskustelu, työpaja)

Paikka: "Sitran torni", NH Vega, Itämerentori 2, 15 krs, Helsinki, Ruoholahti

Asiantuntijat arvioivat Pekka Kuusen työtä ja tätä päivää. Pekka Kuusen sosiaalipolitiikka nykypäivään? (Juho Saari ja Tapio Bergholm). Evoluutioteoria ja yhteiskuntatiede tähän päivään (J.P.Roos). Tämä ihmisen maailma (Tero T. Toivanen), Pekka Kuusi vs. Yuval Noah Harari (Yrjö Haila).